

Fleiri enn 1000 fólk fagnaðu Føroya Ungdómsharmoniorkestri

Næstseinasta vikuskiftið var fyrsta norðurlenska musikkskúlaorkesturvæn hildin í Kolding í Danmark. Til at umboða okkara land á hesari stevnu hevði

musikkskúlin heit á Martin Mouritsen, musikklæra og leiðara Føroya Symfoniorkesturs, um í samarbeiði við hinar bláslærarnar at byggja upp eitt úrvalslíð av

ungum blásarum úr øllum musikkskúlaøkinum.

Miðvíst og dúgliga hava tey arbeitt við regluligum venjingardøgum allan veturin, og á konsertum í Norð-

urlandahúsinum og á skúli í Havn og inni í Eystur-oynni nú upp undir fráferðina hevur nýggja Føroya Ungdómsharmoniorkestur kunnað sannført áhoyrararnar um, at hetta 60-tala valalið fór ikki at smæða seg burtur millum fremstu unglingaljóðini úr hinum Norðurlondum.

Rík uppliving mundi tað vera hjá okkara ungu tónleikarum at koma til Danmarkar í fagra staðir solskinsveðri, vera saman við musikkskúlaungdómum úr Grønlandi, Íslandi, Danmark, Noregi, Svøríki, Álandi og Finnlandi, hoyra úrvaldar bólkar úr øllum hesum londum spæla og ikki minst vera við í stórum felags-orkestri, har, sum

tikið varð til, 9.000 ungir norðurlenskir fingrar vandu og frumframfærdu verk bygt yvir fólkalög úr Íslandi, Føroyum, Danmark, Noregi, Svøríki og Finnlandi (Álandsoyggiar og Grønland vóru so seint komin við inn í myndina, at tey tíverri ikki høvdu havt høvi at senda lag til hetta samansetta tónaverk).

Vit tilkomnu, sum vóru við, vóru eisini hugtikn av at ganga ímillum í hesum vónríka umhøvvi. Hóast tað ikki var talan um nakra kapping, sum ofta er í slíkum stevnum, so vóru vit spent at hoyra, hvussu okkara fóru at standa seg á seinastu konsertini, har hvørt landið fekk sínar 8 minuttir at spæla í, umframt at rísta stóra orkestrið (hugsid tykkum at skoða út yvir 900 ungar spælarar í einum orkestri!), skuldi frumframfæra megnaverkið.

Jú, tit skuldu hoyrt, tá ið allar trummurnar og annað

slagverk inngangandi brestu í við øgiligum buldri, fjøldarlið av strúkarum tóku undir, træblásararnir við teim snjóllu pikkolo-floytum á odda lögdu upp, og messingblásararnir við djúpum basúnjómi og gellandi trompetum settu krúnuna á verkið. Vakurt ljóðaði aldargamli føroyski sjóðsálmurin í hesari norðurlensku potpourri. Men fyrri okkum føroyingar, sum lýddu á, var lutan enn størri, tá ið Føroya Ungdómsharmoniorkestur spældi seg upp til so fulltónandi ljóm, at allar salurin sat bergtikin.

Martin Mouritsen læt her upp fyrri sínum ríka tónleikarasinni sum neyvur áður, og undir hansara hondum prógvaðu hesi okkara ungmenntu til fulnar, at tað meira enn so eru vónríkir glottar millum dæpru skýggini, sum í seinastuni hava hingið hótandi yvir land og fjóð.

Ólavur Hátún

Ágangur móti fakfelagsfólki

Beint sum 1. maidags haldið í fjør endaði í brasilska statinum Parana skeyt ein drápsmaður formannin í yrkisfelagnum fyrri landbúnaðararbeiðarar, Arnaldo Delcedio Ferreira. 17 ára gamli sonur hansara stóð undir liðini á honum, tá ið hann varð skotin til deyðis.

Hetta var fjórða royndin at drepa hann. Arnaldo er bara ein av teimum 23 fakfelagsleiðarunum í landbúnaðarvinnuni, sum eru dripið í Brasilia seinastu trý árin.

Drápsmenninir vísa seg ofta at vera limir í trygdarliðum, sum góðseigjar leiga til at drepa og fáa av vegnum arbeiðsfólk ella umboð teirra, tá ið stríð ella trætur taka seg upp. Ein góðseigari, ið handtikin í sambandi við drápið á Arnaldo, varð latin leysur aftur úr varðhaldi og hevur síðan krógvað seg burtur.

Í fleiri tiggju ár hava fakfelagsfólk verið hót við lívinum, burturbeind, dripið ella sett fóst av trygdarliðum í londum um allan heim.

1. mai fór Amnesty International undir eitt tiltak, sum ger vart við átta tilfelli dæmi. Tey eru úr Benin, Tjad, Kina, Kolumbia, Haiti, Indonesia, Marokko og Turkalandi. Amnesty heitir á allar stjórnir um at verja fakfelagsfólk móti ágangi, teimum er fyrri, av tí at tey virka fyrri rættindum hjá arbeiðsfólki.

At vera fakfelagsfólk hjá býarnarfólki í landbúnaðinum er nógv stóðni í heiminum tað sama sum at seta lív sítt í vága. Í Kolumbia verða fakfelagsfólk vald burtur úr til at verða avrættað uttan fyrri lóg, at »hvørva« og at verða hót av hermonnum og teirra hálvalmennu

hjálpamonnum. Sambært einum mannarættindafelagsskapi vórðu 217 fakfelagsfólk dripið í árinum eftir august 1992.

Hundraðtals fólk, eisini fakfelagsfólk, eru »horvini« í Marokko síðani 1963, og nógv eru framvegis á lívi í loyniligum fangalegum. Abdelhaq Rouissi, limur í marokkansku arbeiðsmannafylkingini, »hvarv« fyrri meira enn 29 árum síðani tann 4. okt. 1964. Amnesty International hevur fingið frágreiðingar, sum siga, at hann livir enn, men er ógvuliga heilsuveikur.

Bara tað at virka fyrri at stovna sjálvstøðgar fakfelagsskapir í londum sum Kina kann vera nógv mikið til at verða handtikin og settur fastur. Kona Liu Jingsheng hevur ikki sæð mann sín í tvey ár. Løgreglan í Beijing handtók hann tann 1. juni 1992, tá hann var uppi í felagsskapi, sum heiti á arbeiðsfólk at seta á stovn óheft yrkisfeløg, og hann hevur sitið fastur síðani, uttan at ákæra er reist í móti honum og uttan at hann er komin fram fyrri dómara.

Lond um allan heim seta aftur og aftur fíggarligan vøkstur fram um mannarættindi, og stríðið hjá arbeiðsfólki fyrri rættindum sínum ganga ofta beint ímóti áhugamálinum hjá vinufyrirøkum og stjórnun.

Hernaðarlígg upplægging í arbeiðsviðurskifti hevur í Indonesia mangant havt við sær, at fakfelagsfólk verða handtikin, illa viðfarin og beinleiðis pínd. Tann 11. febr. í ár vórðu í minsta lagi 19 fakfelagsleiðarar tiknir dagin fyrri eitt fráboðað aðalverkfall, hóast eingin ófriður hevði verið.

Í londum, har innanhýs-

is ófriður valdar, verða fakfelagsfólk ofta tikin fram um onnur í eini meira umfatandi kúgan. M'Bailao Mianbe og tvey onnur, sum stóðu undir liðini á honum, vórðu skotin niður tann 26. juni 1993. Tað var herurin í Tjad, sum skeyt tey, eftir at Mianbe hevði skipað fyrri landsumfatandi verkfællum at mótmæla stjórnartiltøkum og stuðla starvsfólki, sum ikki høvdu fingið løn sína.

Og Munir Ceylan, formaður í fakfelagum hjá arbeiðsfólki í oljuvinnu í Turkalandi, varð handtikin fyrri at »birta« upp undir illstøðu og hatu, tá ið hann hevði skrivað blaðgrein, ið heiti á arbeiðsfólk at gera, hvat tey kundu fyrri at steðga harðskapinum í landinum. Í juni í ár fer hann undir at sita ein 20-mánaða dóm sum samvitkufangi.

Amnesty International heitir á stjórnirnar sum eitt fyrsta stig at undirskriva og – sum meira týðandi er – at virða samtyktirnar hjá ILO, alheimsfelagsskapinum undir ST fyrri verkafeløg, um frælsar samráðingar.

Serstakliga álvarsligt er tað, at londini, nevnd í hesum tiltaki, øll uttan Kina, hava undirskrivað ILO samtyktirnar, men einki teirra hevur virt tær í royndum, sigur Amnesty International.

Verða hesi rættindi ikki vird, so eru eingi mannarættindi trygg. Tað eru stjórnirnar, sum hava ábyrgdina av áganginum móti fakfelagsfólki. Og tað mugu vera stjórnirnar, sum hava ábyrgdina av at steðga honum, sigur Amnesty International í tíðindaskrivi.

Kvinnuráðstevnan FORUM 94

ALLAR kvinnur eru vælkominar í Møttustovu í sambandi við fyrireikingar til kvinnuráðstevnu FORUM 94 í Ábo 1.–6. august 1994. Opbið er hvørt mikukvöld kl. 20–22. Telefon: 16938/12880 og og faks: 12545.

Føroyinga- felagið í London

Nærri upplýsingar frá:
Birgit Sólstein,
tlf. 00944816815730
Helgi Joensen,
tlf. 00944932829027